Docnr24

MEMO

AAN	:	5.1.2.e en 5.1.2.e (Provincie Noord-Brabant)
VAN	:	5.1.2.e
DATUM	:	19 november 2025
BETREFT	:	Quickscan mogelijkheden maatwerk veehouderij en industrie

U wilt weten wat de risico's zijn van het al dan niet binnen de bijstellingsaanpak voor de ammoniakemissie-eisen toestaan van nieuwbouw vervangende stallen. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld samenvoeging van twee stallen naar één stal, wijziging van emissiepunten, vergroten van de vloeroppervlakte/per dier en/of verplaatsing van de plek binnen het bouwperceel (hierna: *'gebouwaanpassingen'*).

Wat betreft de voorgenomen aanpak om ook vrijwillige stikstofemissiereducerende maatregelen in de industrie onder de meldplicht te laten vallen (voorgenomen conceptartikel 3.104) wilt u weten of de aanpak met een melding en een maatwerkvoorschrift kan worden gehanteerd wanneer het bedrijf aanpassingen gaat doen in zijn proces, waardoor ook sprake kan zijn van een andere inrichting en wellicht ook een andere milieubelastende activiteit. Het gaat bijvoorbeeld om het plaatsen van gaswasser (met afvalwaterstroom) of een ander type installatie (bijvoorbeeld een andere stook- of reinigingsinstallatie). Ook hierbij wilt u weten wat de juridische risico's zijn.

Hierbij mijn eerste inschatting van deze risico's.

1. Risico's toestaan gebouwaanpassingen veehouderij

5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5
5.1.5

Een argument om ook wijzigingen in gebouwaanpassingen mogelijk te maken (en dus niet meer dieren/andere dieren worden toegestaan), is dat oude stallen worden vervangen door nieuwe stallen met de nieuwste technieken. In dat opzicht kan het pleitbaar zijn dat sprake is van een beheermaatregel wanneer duidelijk is dat de gebouwaanpassing (ook gelet op de aanlegfase) evident beter is voor de beschermde natuur in Natura 2000. Immers, bij het toepassen van een luchtwasser op een traditionele bestaande stal, zullen er ook wijzigingen plaatsvinden in emissiepunten. Voor de houdbaarheid van dit standpunt zal het duidelijk moeten zijn dat de wijziging in totaliteit evident beter is voor de beschermde natuur in Natura 2000 dan het behouden van de oude situatie en er geen gelijkwaardige alternatieve mogelijkheden zijn om aan de ammoniakemissie-eisen te voldoen. En dat er ook geen andere negatieve effecten voor Natura 2000 optreden door de gebouwaanpassingen. De vraag kan worden gesteld of er op detailniveau inzicht moet zijn op de stikstofdepositie in Natura 2000 om een stikstofemissiereducerende maatregel te kunnen kwalificeren als passende maatregel en beheermaatregel. De maatregel draagt namelijk bij aan een forse reductie van stikstofemissies, terwijl de capaciteit niet uitbreidt. Met andere woorden, qua emissies (die uiteindelijk kunnen neerslaan als depositie) is de situatie mét de maatregel in ieder geval beter voor de beschermde natuur in Natura 2000 dan de situatie zonder de maatregel. Dit kan wellicht anders zijn wanneer de veehouderij dicht in de buurt van Natura 2000 is gevestigd, en de stal dichterbij Natura 2000 zou worden verplaatst. Het toelaten van die situatie ligt niet direct in de rede.

2. Risico's toestaan wijzigingen industrie om forse stikstofemissiereducerende maatregelen te nemen

5.1.5

5.1.5

5.1.5

5.1.5

5.1.5

5.1.5

5.1.5

een randvoorwaarde.

Ik zie niet in dat het plaatsen van een gaswasser (met een afvalwaterstroom) niet via dezelfde aanpak als bij de ammoniakemissie-eisen mogelijk zou kunnen worden gemaakt in het natuurspoor, mits er geen negatief neveneffect is voor de beschermde natuur in Natura 2000. Dat de wijziging in het milieuspoor een verandering van de inrichting of een milieubelastende activiteit zou omvatten, of een bouwvergunning nodig is, is mijns inziens voor de kwalificatie als passende maatregel en beheermaatregel niet doorslaggevend. Het milieuspoor en het natuurspoor lopen op dat punt immers niet synchroon. Dat blijkt al uit het uiteenlopende projectbegrip in de Mer-richtlijn[1] versus het project-begrip in de

[1] Op grond van de mer-richtlijn is een project (1) de uitvoering van bouwwerken of de totstandbrenging van andere installaties of werken, of (2) andere ingrepen in natuurlijk

Habitatrichtlijn.[2] De begrippen 'inrichting' en 'milieubelastende activiteit' zijn in het natuurspoor niet aan de orde. Of de wijziging in het milieuspoor mogelijk is, moet in het milieuspoor worden getoetst.

De wijzigingen in de industrie moeten – om te kwalificeren als passende en beheermaatregelen – bedoeld zijn om de stikstofemissies (en deposities) naar beneden te brengen. Daarmee zijn wijzigingen in de productiecapaciteit niet aan de orde. Dit geldt ook voor wijzigingen in de primaire productieprocessen (denk aan bijvoorbeeld de productie van kunststoffen of kunstmest). Wanneer installaties worden gewijzigd om reductie van stikstofemissies te realiseren en het primaire productieproces niet wijzigt, vind ik het pleitbaar om dergelijke wijzigingen als beheermaatregel te kwalificeren als het evident is dat deze maatregelen beter zijn voor de beschermde natuur in Natura 2000. De maatregel wordt namelijk enkel en alleen genomen om de stikstofemissies naar beneden te brengen. De maatregel draagt bij aan een forse reductie van stikstofemissies (en dus deposities), terwijl de capaciteit niet uitbreidt of het primaire productieproces niet wijzigt. Met andere woorden, qua emissies is de situatie met de maatregel in ieder geval beter voor de beschermde natuur in Natura 2000 dan de situatie zonder de maatregel.

---

milieu of landschap, inclusief de ingrepen voor de ontginning van bodemschatten. Zie Richtlijn 2011/92/EU en 2014/52/EU.

[2] Voor de vraag of een activiteit een project is als bedoeld in de Habitatrichtlijn moet worden nagegaan of de activiteit significante gevolgen kan hebben voor een Natura 2000-gebied. Zie ABRvS 29 mei 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1604, r.o. 4.2.